

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 481/2017-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. augusta 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA] a [REDAKČIA], obaja bytom [REDAKČIA], zastúpených advokátskou kanceláriou JUDr. Bohuslav MAJCHRÁK, advokát, spol. s r. o., Nová Bystrica 850, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Bohuslav Majchrák, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a ústavných princípov a práv zaručených v čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 4, čl. 13 ods. 1, čl. 141 ods. 1, čl. 144 ods. 1 a v čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 8 Co 338/2016-888 z 27. februára 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] a [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. júla 2017 doručená sťažnosť [REDAKČIA] a [REDAKČIA], obaja bytom [REDAKČIA]

(ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj ústavných princípov a práv zaručených v čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 4, čl. 13 ods. 1, čl. 141 ods. 1, čl. 144 ods. 1 a v čl. 152 ods. 4 ústavy uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 8 Co 338/2016-888 z 27. februára 2017 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľom sa na Okresnom súde Žilina (ďalej len „okresný súd“) vedie konanie o nároku žalobcov (v znení neskorších zmien žaloby) na zaplatenie sumy vo výške 5 235,16 € ako náhrady škody spôsobenej poškodením plotu žalobcov. O základe tohto nároku bolo právoplatne rozhodnuté medzitýmnym rozsudkom okresného súdu č. k. 18 C 13/2008-415 z 12. mája 2011 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 6 Co 273/2011-450 z 22. februára 2012. Predmetom tohto konania zostalo stanovenie rozsahu a výšky škody. Okresný súd rozsudkom č. k. 18 C 13/2008-826 z 24. júna 2016 konanie čiastočne zastavil (I. výrok rozsudku), sťažovateľov zaviazal na zaplatenie sumy 3 351,11 € spolu s úrokmi z omeškania (II. výrok rozsudku), vo zvyšnej časti žalobu zamietol (III. výrok) a rozhodol o trovách konania (IV. výrok rozsudku).

3. Na odvolanie oboch strán sporu krajský súd napadnutým uznesením rozhodnutie okresného súdu v II. – IV. výroku zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. c) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a vec v rozsahu zrušenia vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, a to z viacerých dôvodov. Jedným z nich bolo nepripojenie spisu sp. zn. 25 C 201/2006 a nevykonanie dôkazu oboznámením sa s týmto spisom na účel zistenia skutkových záverov, v dôsledku čoho nemal okresný súd podľa názoru odvolacieho súdu zistený podklad pre určenie rozsahu a výšky škody. Slovom krajského súdu, *„Pripojenie spisu sp. zn. 25 C/201/2006 do predmetného konania a oboznámenie sa s ním má... význam pre ujasnenie si časových okolností rozhodujúcich pre určenie rozsahu škody a jej výšky. Žalobcovia sa totiž v konaní bránia tým, že na pozemok žalovaných za účelom opravy plotu sa mohli reálne dostať až v roku 2011, t. j. po právoplatnosti rozhodnutia vo veci sp. zn.*

25 C/201/2006 (konanie o uloženie povinnosti žalovaným umožniť žalobcom vstup na ich pozemok pre účel opravy plota, pozn.). *Ozrejmienie uvedených skutočností môže mať teda vplyv na rozsah spôsobenej škody a jej výšku, t. j. či sa na prejednávany prípad použijú závery znaleckého posudku podľa cenovej úrovne roku 2005 alebo iného obdobia.*“. Okrem toho sa odvolací súd nestotožnil so záverom okresného súdu, že «znalci [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] svoje výpočty vo vzťahu k výške škody riadne odôvodnili. ... Z porovnania „rozpočtu nákladov pri cenovej kalkulácii roku 2005“ uvedených znalcov... možno zistiť rozdielne výmery i jednotkové ceny, z ktorých znalci pri konečnom výpočte škody vychádzali.». Na základe toho krajský súd uzavrel, že «V prípade, že okresný súd v novom konaní dôjde k záveru, že pri určení výšky škody (aj po oboznámení sa so spisom sp. zn. 25 C/201/2006 eventuálne po vykonaní ďalších dôkazov predložených stranami sporu a opätovnom vyhodnotení dokazovania) je potrebné vychádzať z cenovej úrovne roku 2005, odstráni rozpory medzi doplnkom č. 106/2013 k znaleckému posudku č. 40/2013 znalkyne [REDAKOVANÉ] a znaleckým posudkom č. 1/2014 znalca [REDAKOVANÉ], najmä v častiach „rozpočet nákladov“...». Napokon krajský súd nesúhlasil ani so záverom okresného súdu, podľa ktorého „ak žalobcovia nový plot ešte nepostavili a teda nie je zrejmé, aké budú skutočné náklady na jeho postavenie, prípadná škoda spočívajúca v nákladoch na vybudovanie nového plota im ešte nevznikla, a že žalobcovia (poškodení) si môžu uplatniť náklady súvisiace s obstaraním veci (plota) až v čase, kedy vynaložia náklady na jeho znovuobstaranie“. K tomu s poukazom na judikačnú prax súdov (napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 89/2008, rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25 Cdo 3206/2007, stanovisko bývalého Najvyššieho súdu Československej socialistickej republiky Cpj. 87/70 publikovaného pod č. 55 v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk, ročník 1971) uviedol, že „Skutočnou škodou treba rozumieť takú ujmu, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného spočívajúca v zmenšení majetkového stavu poškodeného oproti stavu pred škodovou udalosťou, a ktorá predstavuje majetkové hodnoty, ktoré je potrebné vynaložiť na uvedenie veci do predošlého stavu alebo aj náklady, ktoré boli navyše vynaložené v porovnaní so stavom, ktorý tu bol bez škodnej udalosti. Z uvedeného možno vyvodiť, že skutočnou škodou nie je len už existujúce zníženie majetkového stavu poškodeného, ale i také hodnoty, ktoré bude potrebné vynaložiť i v budúcnosti na uvedenie poškodenej veci do pôvodného stavu. Z podobných úvah vychádza i

rozhodnutie NS SR sp. zn. 5 Cdo/89/2008, v ktorom sa okrem iného uvádza, že výška náhrady za poškodenú vec nie je závislá na tom, či si poškodený nechal vec opraviť, či si ju opravil sám, alebo či ostala neopravená.“.

4. Proti tomuto rozhodnutiu krajského súdu nasmerovali sťažovatelia svoju sťažnosť. Dôvodia tým, že odvolací súd sa „*absolútne nevysporiadal s odvolacími dôvodmi a zásadnými právnymi a skutkovými tvrdeniami, ale vysporiadal sa iba s odvolacími dôvodmi žalobcov... Súd tak nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie, čím, ... porušil naše právo na spravodlivý proces, ktorého imanentnou súčasťou je právo na riadne a presvedčivé odôvodnenie a čím zásadným spôsobom (keďže ide o zrušujúce rozhodnutie) ovplyvnil i následné konanie a rozhodovanie (cez záväzný - kasačný právny názor) vo veci samej v náš neprospech. Tým je rozhodnutie krajského súdu nepreskúmateľné a ústavne neakceptovateľné.“.*

5. Námietku o porušení práva na spravodlivý proces podrobnejšie rozvádzajú v ďalšom texte sťažnosti, a to tak, že krajský súd podľa ich názoru „*zmätočne vyhodnotil... podané odvolanie vo vzťahu k v ňom jednoznačne uvedenému návrhu na rozhodnutie veci v odvolacom konaní (vo vzťahu k nemu sme sa nedomáhali tak, ako to uvádza odvolací súd, zamietnutia žaloby, ale jeho zmeny...“* a «*nedostatočne a v rozpore so zákonom... (ne)zdôvodnil svoje rozhodnutie vo vzťahu k obsahu - dôvodom nami podaného odvolania, nakoľko odignoroval zásadnú právnu a skutkovú argumentáciu nás ako odvolateľov,... čím i s ohľadom na záväznosť svojho názoru pre nižší súd (názor týkajúci sa iba dôvodov žalobcov) a s ohľadom na novozavedený inštitút zásady tzv. „jedenkrát a dosť“ (§ 390 C. s. p.) výrazne zasiahol do našich práv a do našej možnosti ovplyvniť finálne rozhodnutie (v dlhotrvajúcej právnej veci) v náš neprospech, keď zásadne determinoval medze ďalšieho rozhodovania a konania súdu prvej inštancie v prospech žalobcov.» K tomu predostierajú vlastný pohľad na vec a opakujúc identické argumenty, aké uplatnili v podanom odvolaní, namietajú porušenie ich v záhlaví označených základných práv a slobôd.*

6. Poukazujú tiež na to, že „*v ďalšom konaní po zrušení a vrátení veci okresnému súdu na ďalšie konanie neprichádza v úvahu konanie tak, že v prípade, že v rozhodnutí súdu*

prvej inštancie boli zistené nedostatky konania spôsobujúce prípadnú protiprávnosť a nezákonnosť jeho rozhodnutia, nie je už možné rozhodnutie súdu prvej inštancie opätovne zrušiť“. Po vrátení veci súdu prvej inštancie je tento viazaný „len v zrušujúcom rozhodnutí vyjadreným právnym názorom“ a „keďže tento neobsahuje žiadnu argumentáciu k nami uvedeným dôvodom podaného odvolania, pre ktoré sme považovali skoršie rozhodnutie súdu prvej inštancie za nesprávne, sa týmto už nemal dôvod venovať a po novom rozhodnutí ani v rámci ďalšieho už odvolacieho konania by už nebolo možné vecou sa zaoberať vo vzťahu k tejto našej skutkovej a právnej argumentácii prípadne spôsobom tak, že by odvolací súd sám k nej vykonal dokazovanie, resp. by mohol rozhodnutie opäť zrušiť a za týmto účelom vrátiť súdu prvej inštancie. Toto dokazovanie by neprislúchalo rámcu odvolacieho konania, pretože by sa museli preukazovať všetky relevantné skutočnosti a teda následne vo vzťahu k nim potom je potrebné i zachovať možnosť ich revízie odvolacím súdom.“.

7. Na tomto základe sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné práva sťažovateľov... na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 4, čl. 13 ods. 1, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 8 Co/338/2016-888 zo dňa 27.02.2017 porušené boli.

Uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 8 Co/338/2016-888 zo dňa 27.02.2017 zrušuje a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

Krajský súd v Žiline je povinný uhradiť sťažovateľom... trovy konania pred Ústavným súdom SR na účet ich právneho zástupcu... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

8. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

11. Podľa § 20 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

12. Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

13. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať

takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

14. Ústavný súd v prvom rade uvádza, že zo vzájomnej väzby medzi relevantnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde [§ 20 ods. 1 a § 50 ods. 1 písm. a)] vyplýva, že sťažovatelia musia označiť základné práva a slobody, vyslovenia porušenia ktorých sa domáhajú, nielen označením príslušných článkov ústavy, ale musia ich konkretizovať aj skutkovo (m. m. IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu, a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy. V nadväznosti na uvedené ústavný súd konštatuje, že napriek tomu, že sťažovatelia sú v konaní pred ním zastúpení kvalifikovaným právnym zástupcom, ktorý koncipoval aj predmetnú sťažnosť, petit v spojení s odôvodnením sťažnosti tejto koncepcii nezodpovedá. Nedostatok právne relevantného odôvodnenia sťažnosti má vo vzťahu k namietaným porušeniam toho-ktorého základného práva alebo slobody významné procesné dôsledky, pretože ústavný súd nie je skutkovým súdom ani ďalšou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva, takže bez splnenia uvedenej podmienky ústavný súd o návrhoch sťažovateľov uvedených v petite ani nemôže rozhodovať (napr. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, IV. ÚS 279/07, III. ÚS 206/2010, III. ÚS 357/2010, III. ÚS 131/2012, III. ÚS 26/2016 a iné).

15. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd ustálil, že predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 8 Co 338/2016-888 z 27. februára 2017, ktorým zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Tvrdenie sťažovateľov o porušení ich základných práv podľa „*čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 4, čl. 13 ods. 1, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4*“ ústavy, ktoré napádali v spojení s porušením čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru krajským súdom (avšak žiadnym spôsobom neodôvodnili), považoval ústavný súd so zreteľom na uvedené iba za súčasť sťažnostnej argumentácie, ktorá sama osebe nepredstavuje dôvod ústavného prieskumu.

16. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

17. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

18. Vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už ústavný súd v minulosti judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

19. Pridržiavajúc sa svojej stabilnej judikatúry ústavný súd poukazuje na to, že základné právo na súdnu ochranu, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie „je výsledkové“, to znamená, musí mu zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03), obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002) vyplýva, že ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

20. Predpokladom na záver o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie garantované v čl. 6 ods. 1 dohovoru) je také porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstránitel'né činnosťou všeobecného súdu pred začatím konania alebo v konaní vo veci samej, resp. ktoré nemožno

napraviť procesnými prostriedkami, ktoré sú obsiahnuté v Občianskom súdnom poriadku (účinnom do 30. júna 2016, m. m. I. ÚS 148/03, III. ÚS 355/05, II. ÚS 307/06), resp. v Civilnom sporovom poriadku (účinnom od 1. júla 2016). Z uvedeného vyplýva, že ústavnou kompetenciou ústavného súdu nemôže byť zmena alebo náprava prípadného, či už namietaného alebo skutočného pochybenia všeobecných súdov v dosiaľ neskončených konaniach, ale je zásadne povolaný posúdiť, či konanie ako celok a jeho výsledok po právoplatnom skončení veci obstoja z komplexného hľadiska v ústavnoprávnej rovine. Každý iný postup by neprípustne rozširoval jeho kompetencie a vo svojich dôsledkoch z neho robil ďalšiu súdnu inštanciu, ktorá by bola mimoriadna okrem iného aj tým, že by mohla zasahovať do dosiaľ prebiehajúcich konaní (obdobne IV. ÚS 233/2011).

21. Ak ústavný súd v rámci svojej doterajšej rozhodovacej činnosti pripustil výnimky z tejto zásady a vstúpil do rozhodnutí odvolacieho či dovolacieho súdu, ktorými boli zrušené rozhodnutia prvoinštančných či odvolacích súdov, urobil tak preto, že išlo o prípady, keď ešte pred právoplatným skončením konania vo veci samej bolo v konaní o sťažnosti napadnuté právoplatné rozhodnutie, ktorým sa skončila iba určitá časť konania alebo ktorým sa riešila iba určitá parciálna procesná otázka. Podmienkou na pripustenie takejto výnimky však navyše bola skutočnosť, že v konkrétnom prípade muselo ísť o rozhodnutie spôsobilé výrazne a už nezvratným (nereparovateľným) spôsobom zasiahnuť do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných základných práv alebo slobôd sťažovateľa, a zároveň námietka ich porušenia sa musela vzťahovať výlučne na dané štádium konania a nemohla byť uplatnená neskôr (IV. ÚS 195/2010), prípadne sa tento negatívny dôsledok musel vzťahovať na výsledok konania a nebolo by ho možné korigovať v ďalšom procesnom postupe alebo v opravných konaniach (IV. ÚS 322/09). Rovnako mohlo ísť o prípad, ak procesným rozhodnutím všeobecného súdu došlo k porušeniu ústavnoprocených práv účastníkov konania (III. ÚS 46/2013).

22. Úlohou ústavného súdu tak bolo v prvom rade posúdenie danej veci z hľadiska splnenia podmienok ústavného prieskumu napadnutého rozhodnutia.

23. Osobitosťou prerokúvanej veci je skutočnosť, že jej predmetom je zrušujúce (procesné, pozn.) rozhodnutie krajského súdu, čo znamená, že konanie na všeobecných súdoch ďalej pokračuje. Vzhľadom na to, že sťažovatelia sa môžu domáhať ochrany svojich práv v konaní pred okresným súdom, ktorému bola vec vrátená na ďalšie konanie, je ústavná sťažnosť v tejto fáze konania predčasná, čo je okolnosť, ktorá vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ústavy vylučuje právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o uplatnených námietkach porušenia označených základných práv. Už len z tohto dôvodu bolo možné sťažnosť sťažovateľov odmietnuť. Sťažovatelia však zastávajú názor, že spĺňajú podmienky ústavného prieskumu napadnutého uznesenia krajského súdu, opierajúc svoje presvedčenie o záväzný kasačný právny názor krajského súdu, ktorý podľa ich názoru (nesprávne) determinuje medze ďalšieho rozhodovania súdu prvej inštancie a tým výrazne zasahuje do ich práv i možnosti ovplyvniť konečné rozhodnutie vo veci samej.

24. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou. Preto nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (obdobne napr. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 222/2012).

25. V posudzovanej veci však na takýto zásah niet dôvodu. Po oboznámení sa s odôvodnením napadnutého uznesenia krajského súdu dospel ústavný súd k záveru, že z hľadiska ústavnoprávnej konformity je udržateľné a akceptovateľné. Ak totiž odvolací

súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a vráti vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je jeho povinnosťou v odôvodnení zrušujúceho rozhodnutia inštruovať súd prvej inštancie, ako má po zrušení veci postupovať. Z tohto hľadiska nemožno rozhodnutiu krajského súdu nič vytknúť, pretože z neho jasne a zrozumiteľne vyplýva názor krajského súdu na skutkové a právne otázky súvisiace so zrušovaným rozhodnutím, ako aj to, na ktorú otázku sa má okresný súd v ďalšom konaní sústrediť. Pokyny krajského súdu majú za cieľ nasmerovať priebeh ďalšieho konania pri rešpektovaní záväzných procesných pravidiel, ktorými sa riadi civilné sporové konanie. V kompetencii okresného súdu tak bude, aby sa v ďalšom konaní s právnym názorom krajského súdu prezentovanom v jeho zrušujúcom rozhodnutí vysporiadal tak, že vec posúdi v súvislosti so skutkovými okolnosťami daného prípadu a so zreteľom na účel civilného sporového konania, ktorým je v zmysle čl. 2 CSP poskytnutie spravodlivej a účinnej ochrany ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov. Sťažovatelia budú mať naďalej možnosť uplatniť si svoje práva v civilnom súdnom konaní a prípadne predostrieť okresnému súdu právnu argumentáciu, ktorú uplatnili v konaní pred ústavným súdom. Je teda na nich, ako v ďalšom konaní pred okresným súdom budú schopní uplatniť prostriedky procesnej obrany v zmysle § 149 a nasl. CSP.

26. Na uvedenom nemôže nič zmeniť ani námietka sťažovateľov o tom, že po opätovnom rozhodnutí súdu prvej inštancie v uvedenej veci už v súlade so zásadou „jedenkrát a dost“ nebude možné jeho rozhodnutie zrušiť v rámci odvolacieho konania. Pokiaľ by sa aj súd prvej inštancie v poradí druhým rozhodnutím (resp. konaním, ktoré jeho vydaniu bude predchádzať, pozn.) dopustil takých pochybení, ktoré by inak boli dôvodom na zrušenie takého rozhodnutia, v súlade s účinnou právnou úpravou ich odvolací súd musí sám odstrániť alebo napraviť v odvolacom konaní. V prípade zistenia zásahu súdu prvej inštancie, resp. odvolacieho súdu do základných práv alebo slobôd strán sporu, poskytuje Civilný sporový poriadok dostatočnú možnosť využitia opravných prostriedkov (riadnych či mimoriadnych), prostredníctvom ktorých sa týmto právam alebo slobodám poskytuje ochrana.

27. K námietke sťažovateľov, že „*odvolacím návrhom... nežiadali žalobu v celom rozsahu zamietnuť*“, ale „*zamietnuť... žiadali žalobu len v rozsahu priznania nároku žalobcov na úrok z omeškania, pričom vo vzťahu k výroku o náhrade škody vo veci samej... prezentovali odvolací návrh taký, že... žiadali rozsudok prvej inštancie... zmeniť a priznať žalobcom nárok v súlade so zásadami rozhodovania o takýchto nárokoch v súdnom konaní*“, ústavný súd iba pripomína, že v zmysle § 381 CSP nie je odvolací súd odvolacím návrhom viazaný, a preto pokiaľ vzhliadol v postupe okresného súdu dôvody, pre ktoré bolo potrebné rozhodnutie okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, nemožno mu tento postup vyčítať a vidieť v tom zásah do práv sťažovateľov. Pri zistení naplnenia niektorého z dôvodov pre zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd nemá možnosť úvahy o inom spôsobe rozhodnutia s výnimkou situácie, ak môže sám procesným postupom odstrániť zistenú vadu. Nie je však možné požadovať od odvolacieho súdu vykonať dokazovanie, ak by to mohlo byť neúčelné. Tak to bolo aj v danej veci, keď súd prvej inštancie pochybil nielen v tom, že dostatočne nevykonal dôkaz, ale aj v tom, že nevykonanie dôkazu bolo dôsledkom takého právneho posúdenia, ktoré odvolací súd posúdil ako nesprávne.

28. Nesúhlas sťažovateľov s obsahom napadnutého uznesenia krajského súdu nie je dôkazom o jeho neústavnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu svojím vlastným. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 340/04, I. ÚS 225/05, II. ÚS 56/07, I. ÚS 204/2010). Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia

civilného procesu (IV. ÚS 329/04, II. ÚS 106/05, III. ÚS 32/07, III. ÚS 302/09, III. ÚS 75/2010).

29. Vyhodnotiac skutočnosti uvedené v bodoch 23 až 27 ústavný súd konštatuje, že napriek argumentom sťažovateľov nezistil v danej veci dôvody na pripustenie výnimky zo zásady nevstupovať do rozhodnutí súdov, ktorými boli zrušené rozhodnutia súdov nižšej inštancie. Na základe uvedeného tak dospel k záveru, že v danom prípade niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým uznesením krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto ich sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

30. Ďalšími návrhmi sťažovateľov sa ústavný súd nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. augusta 2017